

بررسی مجموعه چکیده پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد رشته ادبیات انگلیسی موجود در گروه انگلیسی دانشگاه تهران از اکتبر ۱۹۸۸ تا دسامبر ۲۰۰۰*

جاوید قیطانچی

دانشیار دانشکده زبان‌های خارجی دانشگاه تهران

چکیده

مطالعه و بررسی چکیده پایان‌نامه‌های دانش‌آموختگان کارشناسی‌ارشد ادبیات انگلیسی در دوره زمانی ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۰ از برخی ابعاد شکلی و موضوعی، موضوع این مقاله است. این پژوهش با استفاده از روش کتابخانه‌ای انجام شده و جامعه آماری آن ۱۲۰ پایان‌نامه است، در راستای دستیابی به اهداف این پژوهش ده جدول توزیع فراوانی برای پاسخگویی به سئوالات تحقیق طراحی شد که نشان می‌دادند، در سالهای اولیه تأسیس دانشکده تعداد پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد کمتر بوده، نیز به لحاظ شکلی حدود ۲۱ درصد از پایان‌نامه‌ها فاقد چکیده می‌باشند و فصل‌بندی استاندارد در تعدادی از پایان‌نامه‌ها مورد توجه قرار نگرفته است. به لحاظ موضوعی نیز جهت‌گیری دانشجویان بیشتر معطوف به آثار پدیدآورندگانی بوده که شیوه عمده تولید ادبی آنها رمان است، همچنین آثار ادبی دو کشور انگلیسی زبان یعنی انگلیس و آمریکا بیشتر از ادبیات سایر ملل مورد توجه قرار گرفته است.

واژه‌های کلیدی

چکیده، پایان‌نامه، ادبیات انگلیسی، نوع ادبی، روش تحقیق

---

* مقاله حاضر برگرفته از طرح پژوهشی با همین نام به شماره ۳۶۱/۱/۳۱۷ است که با حمایت مالی معاونت پژوهشی دانشگاه تهران انجام گرفته است.

مقدمه

پایان‌نامه یکی از واحدهای اصلی آموزش و تحقیق در هر رشته علمی به شمار می‌رود. پایان‌نامه‌های دانشجویی در مقاطع کارشناسی‌ارشد و دکتری به عنوان یکی از منابع مهم شناخت کمی و کیفی وضعیت هر رشته علمی است. تحقیقاتی که در قالب پایان‌نامه‌های دانشجویی انجام می‌شود، از چند جنبه واجد اهمیت است. نخست این که پایان‌نامه علاقه و جهت‌گیری دانشجو و میزان توانمندی علمی وی را می‌نمایاند و دوم اینکه جهت‌گیری کلی رشته تحصیلی را مشخص می‌سازد. با این یادآوری که شناخت ابعاد فوق‌الذکر می‌تواند چراغ راه آینده علمی هر رشته تخصصی گردد.

طرح پژوهشی "بررسی مجموعه چکیده پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد رشته ادبیات انگلیسی" برای شناخت وضعیت پایان‌نامه‌های رشته ادبیات انگلیسی در طی دهه گذشته به اجرا درآمد، دستیابی به این شناخت مستلزم پاسخگویی به سئوالاتی به شرح زیر بود:

۱- وضعیت علمی پایان‌نامه‌ها از ابعاد شکلی در طول زمان چه تغییری کرده است، آیا این تغییر در راستای بهبود وضعیت پایان‌نامه‌ها بوده است یا خیر؟

۲- بیشترین نوع ادبی که در این دهه مورد توجه قرار گرفته کدام است؟

۳- ادبیات کدام کشور وجه قالب بررسی‌ها را به خود اختصاص داده‌اند؟

۴- کدام روش تحقیق، بیشتر مورد استفاده دانشجویان قرار گرفته است؟

۵- ادبیات کدام یک از قرون میلادی بیشتر مورد توجه دانشجویان بوده است؟ و ...

مقاله حاضر که حاصل طرح پژوهشی فوق‌الذکر است، در راستای پاسخگویی به سئوالات فوق از روش تحقیق کتابخانه‌ای سود جست که در چارچوب این روش، مجموعه پایان‌نامه‌های رشته ادبیات انگلیسی مورد شناسایی قرار گرفته و چکیده پایان‌نامه‌ها استخراج و از ابعاد مختلف مورد بررسی قرار گرفته است. جامعه آماری در پژوهش حاضر ۱۲۰ پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد در رشته ادبیات انگلیسی بوده است که در طی سالهای ۱۹۸۸ تا ۲۰۰۰ در گروه زبان و ادبیات انگلیسی دانشگاه تهران تدوین و دفاع شده‌اند.

جمع‌آوری چکیده پایان‌نامه‌ها در دانشگاه‌های دنیا سابقه‌ای طولانی دارد. این گونه منابع چکیده‌ای حتی در مورد کتابها از طریق برنامه اریک ۱ بیش از ۲۵ سال است که به عنوان گنجینه‌ای آموزشی، گردآوری و به طرق مختلف در دسترس دانشجویان و

پژوهشگران قرار می‌گیرد تا از ابعاد مختلف در شکل‌گیری تولیدات علمی به محققان و عالمان یاری رسانند.

در ایران نیز بعضی دانشگاه‌ها و دانشکده‌ها مجموعه‌هایی از چکیده پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد رشته آموزش خود را به منظور مهیا ساختن تسهیلات پژوهشی جمع‌آوری کرده‌اند. پنج سال قبل چنین مجموعه‌ای زیر عنوان "چکیده پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد دانشگاه الزهراء (س)" توسط مدیریت تحصیلات تکمیلی همان دانشگاه چاپ و منتشر گردید. این مجموعه به زبان فارسی و انگلیسی است و همه چکیده‌های پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد دانشجویان رشته‌های مختلف آن دانشگاه را که پیش از سال ۱۳۷۵ فارغ‌التحصیل گردیده‌اند، در بر می‌گیرد. اخیراً نیز برای سال‌های ۱۳۷۶ و ۱۳۷۸ به همان ترتیب چکیده پایان‌نامه‌ها را تهیه و منتشر ساخته‌اند. چنین مجموعه علمی و مفیدی نیز چند سال پیش در دانشگاه اصفهان تدوین شد. در گروه انگلیسی دانشکده زبان‌های خارجی دانشگاه تهران در سال ۱۳۷۸ چکیده صد و یک پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد رشته آموزش زبان گردآوری و مورد مطالعه قرار گرفته است. این مجموعه چکیده پایان‌نامه‌های دانشجویانی را نشان می‌دهد که بین ژانویه ۱۹۹۰ تا مارس ۱۹۹۹ فارغ‌التحصیل گردیده‌اند. محقق این مجموعه خلاصه یافته‌های خود را چنین بیان می‌کند: "این مرور گرایش‌های مورد علاقه و تخصص استادان این گروه را نشان می‌دهد. غالب پروژه‌های انجام شده در این گروه در زمینه‌های زیر می‌باشد: فرایندهای مربوط به مهارت خواندن، روش تدریس، ارزیابی، تأثیر عوامل شخصیتی در یادگیری زبان، جامعه‌شناسی زبان، تجزیه و تحلیل کلام و ... این مرور همچنین میزان و تنوع روش‌های تحقیقی بکار گرفته شده، روش‌های آماری و ابزار تحقیق این ترها را مورد بررسی قرار می‌دهد." (پژوهش زبان‌های خارجی ۱۳۷۸، ص ۱۲۷)

اما در زمینه پایان‌نامه‌های ادبیات انگلیسی تاکنون تحقیقی در ایران انجام نگرفته است. لذا پیشینه تحقیقی که به طور مستقیم به موضوع پژوهش مرتبط باشد، در ایران وجود نداشته است. تحقیق حاضر اولین پژوهش در این زمینه است.

بحث و بررسی

یافته‌های تحقیق حاضر در قالب ۱۰ جدول توزیع فراوانی به توصیف صفت یا متغیر مورد بررسی در پایان‌نامه‌ها می‌پردازد. این جداول به بحث دربارهٔ سال تدوین پایان‌نامه‌ها، وجود یا فقدان چکیده در پایان‌نامه، مرتبهٔ علمی استاد راهنما و مشاور، تعداد فصول پایان‌نامه، متدولوژی اصلی تحقیق، قرون نگارش آثار مورد بحث و بررسی، موضوع پایان‌نامه، ملیت و شیوه‌های تولید ادبی پدیدآورندگان مورد بررسی در پایان‌نامه‌ها را مورد بحث و بررسی قرار می‌دهد، تا از این رهگذر به ترسیم وضعیت پایان‌نامه‌های دانشجویی در طی یک دهه پرداخته و در یک منظر کلان‌تر وضعیت رشتهٔ ادبیات انگلیسی را مورد بحث قرار دهد.

جدول شماره ۱: نمایش توزیع فراوانی پایان‌نامه‌ها براساس سال تدوین و دفاع

سال تدوین و دفاع	فراوانی	درصد
۱۹۸۸	۱	۰/۸۳
۱۹۸۹	۱	۰/۸۳
۱۹۹۰	۲	۱/۶۶
۱۹۹۱	۶	۵
۱۹۹۲	۱۰	۸/۳۳
۱۹۹۳	۱۶	۱۳/۳۳
۱۹۹۴	۱۳	۱۰/۸۳
۱۹۹۵	۱۱	۹/۱۶
۱۹۹۶	۹	۷/۵
۱۹۹۷	۱۹	۱۷/۸۳
۱۹۹۸	۱۱	۹/۱۶
۱۹۹۹	۱۱	۹/۱۶
۲۰۰۰	۱۰	۸/۳۳
جمع	۱۲۰	۱۰۰

همان گونه که دیده می‌شود بیشترین تعداد پایان‌نامه دفاع شده مربوط به سال ۱۹۹۳ و کمترین آن در سال ۸۹-۱۹۸۸ می‌باشد. تا سال ۱۹۹۱ دوران رکود این رشته و از سال ۱۹۹۱ به بعد شاهد رشد نامنظم پایان‌نامه‌ها شده‌ایم.

جدول شماره ۲: نمایش توزیع فراوانی پایان‌نامه‌ها براساس داشتن یا نداشتن چکیده

وضعیت چکیده	فراوانی	درصد
دارد	۹۵	۷۹/۱۶
ندارد	۲۵	۲۰/۸۴
جمع	۱۲۰	۱۰۰

چکیده در هر اثر علمی، معرف همان اثر به صورت خلاصه است، کاربرد آن نیز عمدتاً در تحقیقات پژوهشگرانی است که با مراجعه به چکیده، به طور خلاصه با تحقیق آشنا شده و در صورت لزوم از آن بهره‌برداری می‌نمایند. جدول شماره ۲ نشان‌دهنده وضعیت پایان‌نامه‌ها از حیث دارا بودن چکیده یا فقدان آن است. براساس این جدول ۷۹/۱۶ درصد از پایان‌نامه‌های مورد بررسی دارای چکیده و ۲۰/۸۴ درصد فاقد چکیده می‌باشند. عمده پایان‌نامه‌های فاقد چکیده مربوط به سالهای اولیه تشکیل دانشکده زبان‌ها است. ولی در سالهای بعد، استانداردهای مربوط به پایان‌نامه نویسی رعایت شده و بیشتر پایان‌نامه‌ها دارای چکیده‌اند.

جدول شماره ۳: نمایش توزیع فراوانی پایان‌نامه‌ها براساس مرتبه علمی استاد راهنما و مشاور

مرتبه علمی راهنما و مشاور پایان‌نامه		استادان راهنما		استادان مشاور	
		درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
استاد		۶۴/۲	۷۷	۱۹	۱۵/۸
دانشیار		۲۲/۵	۲۷	۴۳	۳۵/۹
استادیار		۳/۳	۴	۱۳	۱۰/۸
مربی		۱۰	۱۲	۴۵	۳۷/۵
جمع		۱۰۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۰۰

براساس جدول فوق، بیشترین درصد (۶۴/۲ درصد) مرتبه علمی استادان راهنمای پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد، درجه استادی است، در مرحله بعد ۲۲/۵ درصد از پایان‌نامه‌ها توسط اعضاء هیأت علمی با رتبه دانشیاری، ۳/۳ درصد با رتبه استادیاری و ۱۰ درصد با رتبه مربی مورد راهنمایی قرار گرفته‌اند. اما در مورد استادان مشاور

پایان‌نامه‌ها، بیشترین درصد پایان‌نامه‌ها توسط گروه اعضاء هیأت علمی با درجهٔ مربی (۳۷/۵ درصد) بعد از آن ۳۵/۹ درصد پایان‌نامه‌ها توسط دانشیاران، ۱۵/۸ درصد توسط استادان و ۱۰/۸ درصد توسط استادیاران مورد مشاوره قرار گرفته‌اند.

جدول شماره ۴: نمایش توزیع فراوانی پایان‌نامه‌ها براساس تعداد فصول پایان‌نامه

تعداد فصول پایان‌نامه	فراوانی	درصد
۲	۶	۵
۳	۲۱	۱۷/۵۰
۴	۳۱	۲۵/۸۳
۵	۳۵	۲۹/۱۶
۶	۱۶	۱۳/۳۳
۷	۶	۹
۸	۳	۲/۵۰
۱۰	۱	۰/۸۳
۱۲	۱	۰/۸۳
جمع	۱۲۰	۱۰۰

تعداد فصول پایان‌نامه‌ها از جمله نکاتی است که در ارزیابی شکلی پایان‌نامه‌ها مدنظر قرار گرفته است، در اغلب دانشگاه‌ها و رشته‌های علمی، تعداد فصول پایان‌نامه‌ها مشخص و عمدتاً ۵ یا ۶ فصل را شامل می‌شوند. اما فصول پایان‌نامه‌های مورد بررسی بین ۲ تا ۱۲ فصل بوده است که به نظر می‌رسد تعداد قابل توجهی از این پایان‌نامه‌ها، فصل‌بندی استاندارد و مورد قبول را رعایت نکرده‌اند.

جدول شماره ۵: نمایش توزیع فراوانی پایان‌نامه‌ها براساس متدولوژی اصلی تحقیق

متدولوژی اصلی تحقیق	فراوانی	درصد
تطبیقی	۴۸	۴۰
توصیفی	۷۲	۶۰
جمع	۱۲۰	۱۰۰

در پژوهش حاضر مشاهده شده که دانشجویان عمدتاً از دو روش اصلی تحقیق اسنادی یعنی روش "توصیفی" و "تطبیقی" برای انجام پایان‌نامه استفاده کرده‌اند، از این تعداد ۴۰ درصد از پایان‌نامه‌ها با سود جستن از روش تطبیقی به روشن ساختن تشابه‌ها و تفاوت‌های میان آثار ادبی پرداخته و ۶۰ درصد دیگر، از ابعاد مختلف به توصیف آثار مورد بررسی خود همت گماشته‌اند.

جدول شماره ۶: نمایش توزیع فراوانی پایان‌نامه‌ها براساس قرون نگارش آثار مورد بحث و بررسی

درصد	فراوانی	قرون نگارش آثار مورد بحث و بررسی
۰/۸۳	۱	قرن شانزدهم
۹/۱۶	۱۱	قرن هفدهم
۸/۳۳	۱۰	قرن هجدهم
۱۲/۵	۱۵	قرن نوزدهم
۶۹/۱۶	۸۳	قرن بیستم
۱۰۰	۱۲۰	جمع

توجه دانشجویان به ادبیات جدید، از دیگر یافته‌هایی است که در جدول بالا منعکس شده است، به طوری که هیچ پایان‌نامه‌ای به ادبیات قبل از قرن شانزدهم نپرداخته و تنها یک پایان‌نامه به ادبیات قرن شانزدهم، ۱۱ پایان‌نامه به ادبیات قرن هفدهم، ۱۰ پایان‌نامه به ادبیات قرن هجدهم، ۱۵ پایان‌نامه به ادبیات قرن نوزدهم و ۸۳ پایان‌نامه به بررسی ادبیات پدید آمده در قرن بیستم پرداخته است.

تاریخ ادبیات انگلستان به قدری غنی و وسیع است که هر کس و یا هر گروه علاقه‌مند، به هر جا دست بیفکنند، مانند برداشتن قطره‌ای چند از دریاست. دوره جدید ادبیات انگلستان خود ۶۰۰ سال بسیار غنی و رنگارنگ را در برمی‌گیرد که اگر در این زمینه نویسندگان و شعرای طراز اول آمریکایی و انگلیسی و نویسندگان بزرگ دیگر ملل را که به انگلیسی می‌نویسند و یا شعر می‌سرایند، پهلوی این‌ها قرار بدهیم و دو قرن جدید را هم به آن بیافزاییم، منظره بسیار باشکوه، غنی و مفصلی را روبروی خود خواهیم داشت.

در مورد استادان و دانشجویان ایرانی که با فرهنگ و ادبیات شیرین و غنی فارسی آشنایی دارند، تطبیق فرهنگ و آثار نتایج پرارزشی را به دست می‌دهد. قابل ذکر است که

در این مجموعه، بخصوص در ۵ پایان‌نامه به صورت مقایسه‌ای و تطبیقی نویسندگان و آثار ایرانی مورد توجه قرار گرفته است. سهراب سپهری، مولانا جلال‌الدین محمد بلخی (رومی)، شمس‌الدین محمد حافظ (شیرازی)، قرآن کریم، و حتی قصه‌های رنگارنگ ایرانی مورد مطالعه، مقایسه و بحث در رابطه با نویسندگان و آثار انگلیسی قرار گرفته‌اند. (برای اطلاع بیشتر مراجعه شود به پایان‌نامه‌ها زیر شماره‌های ۶۹؛ ۵۲؛ ۴۹؛ ۳۶؛ ۱).

جدول شماره ۷: نمایش توزیع فراوانی پایان‌نامه‌ها برحسب اینکه درباره آثار نویسندگانی که نوبل دریافت کرده‌اند نگاشته شده‌اند یا خیر؟

موضوع پایان‌نامه	فراوانی	درصد
آثار نویسندگان و شعری که نوبل دریافت کرده‌اند	۲۰	۱۶/۶۷
آثار سایر نویسندگان و شعرا	۱۰۰	۸۳/۳۳
جمع	۱۲۰	۱۰۰

براساس جدول فوق ۱۶/۶۷ درصد از پایان‌نامه‌ها آثار نویسندگان و شعری را که نوبل دریافت کرده‌اند، مورد بررسی قرار داده‌اند، ولی اکثریت دانشجویان در پایان‌نامه‌های خود توجهی به این ویژگی نداشته و آثار سایر نویسندگان و شعرا را توصیف کرده و مورد مقایسه قرار داده‌اند.

جدول شماره ۸: نمایش توزیع فراوانی پایان‌نامه‌هایی که درباره آثار نویسندگان و شعری که برنده جایزه نوبل و یا پولیتزر در ادبیات شده‌اند، به همراه مشخصات نویسندگان و شعرا

درصد	فراوانی	نوع جایزه	مشخصات نویسنده	
			ملیت و هنر	نام نویسنده
۱۰	۲	Pulizer Prize	American Playwright	Albee, Edward (1928-)
۱۵	۳	Nobel Prize for Literature	Irish novelist Playwright	Beckett, Samuel (1906-1989)
۲۵	۵	Nobel Prize for Literature	Canadian-born American writer	Bellow, Saul (1915-)
۵	۱	Nobel Prize for Literature	American-born British writer	Eliot, T.S. (1888-1965)

۱۰	۲	Nobel Prize for Literature	English novelist	Golding, William (1911-)
۱۰	۲	Nobel Prize for Literature	American writer	Hemingway, E.M. (1899-1961)
۵	۱	Nobel Prize for Literature	German-born Swiss writer	Hesse, Herman (1877-1962)
۵	۱	Nobel Prize for Literature	American writer Stories & novels	Steinbeck, J.E. (1902-1968)
۱۵	۳	Nobel Prize for Literature	Famous & great Irish Poet	Yeats, W.B. (1865-1939)
۱۰۰	۲۰	جمع		

۲۰ پایان‌نامه به بررسی آثار نویسندگان و شعری که جوایز معتبر ادبی دریافت کرده‌اند، پرداخته‌اند. ۲ پایان‌نامه به برندگان جایزه پولیتزر و ۱۸ پایان‌نامه به برندگان جایزه نوبل اختصاص یافته‌اند. همچنین ملیت اکثر پدیدآورندگان ادبی که جایزه دریافت کرده‌اند، آمریکایی است.

جدول شماره ۹: توزیع فراوانی پایان‌نامه‌ها براساس شیوه‌های تولید ادبی پدیدآورندگان

درصد	فراوانی	شیوه‌های تولید ادبی پدیدآورندگان
۳۹/۲	۴۷	رمان
۱۲/۵	۱۵	نمایش‌نامه
۱۸/۳	۲۲	شعر
۳/۳	۴	رمان و نمایش‌نامه
۴/۲	۵	رمان و شعر
۹/۲	۱۱	نمایش‌نامه و شعر
۱۳/۳	۱۶	سایر انواع ادبی
۱۰۰	۱۲۰	جمع

شیوه‌های تولید ادبی پدیدآورندگانی که آثارشان مورد توجه و بررسی دانشجویان قرار گرفته است، نشان‌دهنده بخشی از جهت‌گیری‌های دانشجویان و رشته ادبیات انگلیسی است. این جهت‌گیری نشان‌دهنده توجه دانشجویان به نوع یا انواع ادبی خاصی است. براساس اطلاعات جدول، ۳۹/۲ درصد از دانشجویان به آثار پدیدآورندگانی توجه کرده‌اند که شیوه اصلی تولید ادبی آنها رمان بوده است، ۱۸/۳ درصد به آثار شعرا، ۱۲/۵ درصد به آثار نمایش‌نامه‌نویسان، ۳/۳ درصد به آثار افرادی توجه کرده‌اند که هم رمان‌نویس و هم نمایش‌نامه‌نویس بوده‌اند، ۴/۲ درصد رمان‌نویس و شاعر، ۹/۲ درصد نمایش‌نامه‌نویس و شاعر و ۱۳/۲ درصد به آثار پدیدآورندگان سایر انواع ادبی توجه کرده و آثار آنان را مورد بررسی قرار داده‌اند. اما همان‌طور که مشخص کردیم، توجه اصلی دانشجویان به آثار رمان‌نویسان می‌باشد.

از بعد دیگر می‌توان جهت‌گیری دانشجویان را در ابراز علاقه به ادبیات کشورهای مختلف جستجو کرد. این امر نشان‌دهنده تأثیرگذاری ادبیات کشور خاصی بر رشته ادبیات انگلیسی است. جدول بعد نشان‌دهنده این موضوع است که ادبیات آمریکایی و انگلیسی به عنوان دو کشور بزرگ انگلیسی زبان، بیشتر از ادبیات سایر کشورها مورد توجه بوده است و رشته ادبیات انگلیسی را تحت تأثیر قرار داده است.

جدول شماره ۱۰: نمایش توزیع فراوانی پایان‌نامه‌ها براساس ملیت پدیدآورندگان آنان

درصد	فراوانی	ملیت پدیدآورندگان آثار مورد بررسی
۳۶/۶	۴۴	آمریکایی
۴۰/۸	۴۹	انگلیسی
۷/۵	۹	ایرلندی
۲/۵	۳	اتریشی
۰/۸	۱	ایرانی
۱۱/۷	۱۴	سایر ملل
۱۰۰	۱۲۰	جمع

در این پژوهش ۹۵ چکیده موجود مورد مطالعه قرار گرفته و منعکس گردیده است، تعداد ۲۵ پایان‌نامه نیز فاقد چکیده بوده‌اند. عناوین پایان‌نامه‌ها به ترتیب الفبایی، ردیف‌بندی، و شماره‌گذاری گردیده است. بعد از ۱۲۰ پایان‌نامه اسامی استادان راهنما و مشاور به صورت الفبایی ذکر گردیده است. در پایان این مجموعه، اسامی دانشجویانی که در حقیقت نویسندگان پایان‌نامه‌ها هستند، به ترتیب الفبایی داده شده است. اسم هر دانشجو دارای شماره ردیف رساله اوست که با همین شماره می‌توان به راحتی به چکیده پایان‌نامه مورد نظر مراجعه نمود. با این توضیح که همین شماره‌ها نیز با برجسب بر روی جلد پایان‌نامه‌های موجود در قفسه‌های گروه انگلیسی افزوده شده است. با این کار مراجعه به چکیده‌ها، و خود پایان‌نامه‌ها و نویسندگان آنها به صورت الفبایی و شماره ردیف مهیا شده است.

در این تحقیق با توجه به محتوی، واژگان کلیدی انتخاب و بعد از هر چکیده داده شده است. به جز مواردی که نیاز به تصحیح املائی داشت، کلیه چکیده‌ها بدون تغییر عیناً منعکس گردیده است. بنابراین تعداد واژگان و سبک زبان آنها تنوع خاص خود را دارند و به همان ترتیب دستور نگارش، انتخاب مطالب و صور دیگر چکیده‌ها متعلق به نویسندگان پایان‌نامه‌هاست. برای انعکاس این چکیده‌ها در سایت‌های کامپیوتری، بایستی از نظر تعداد واژگان و سبک نگارش و غیره تغییراتی داده شود.

نتیجه‌گیری

گردآوری چکیده‌ها و در دسترس قرار دادن آنها، اولین قدمی است که در این زمینه برداشته شده است. این چکیده‌ها، پژوهش و فعالیت دانشجویان را در یک محدوده زمانی نشان می‌دهند. آگاهی از این فعالیت‌های پژوهشی، انگیزه‌ای است برای دانشجویان جدید کارشناسی‌ارشد، که ضمن خودداری از تکرار مضامین، برای دستیابی به اهداف نو، بتوانند نویسندگان، شعراء، فلاسفه و هنرمندان را از جهات و جنبه‌های مختلف دیگر، مورد مطالعه و تحقیق قرار بدهند. سرانجام، به این نکته نیز باید توجه داشت که مجموعه چکیده‌ها تصویری کوتاه و کلی از فعالیت‌های تحقیقی و پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد را در

محدوده دوازده سال گذشته در گروه انگلیسی به معرض نمایش می‌گذارد. این مجموعه کمک بزرگی است، نه تنها برای دانشجویان جدید، بلکه برای هیأت علمی و علاقه‌مندان دیگر که با توجه به گذشته، آثار غنی‌تر و بهتری را ارایه نمایند. زندگی در دنیای کامپیوتری و ارتباطات که گنجینه‌های دیداری و شنیداری گرانقدری را در اختیار می‌گذارد، در عین خوشبختی مسئولیت بزرگی را بر دوش انسان قرار داده است. برای انسان امروزی واجب است تا با جمع‌آوری چنین میوه‌های طلایی نه تنها زندگی خود، بلکه زندگی دیگران را نیز غنی‌تر بسازد. انسان امروزی مجبور است در بزرگراه‌های جهانی موج سواری کند و برای کسب الهام و ادبیات بیشتر کوشا تر شود.

منابع

تحصیلات تکمیلی، چکیده پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد ادبیات انگلیسی از اکتبر ۱۹۸۸ تا ۲۰۰۰، دانشکده زبان‌های خارجی دانشگاه تهران

_____، مدیریت، چکیده پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد ۱۳۷۸، دانشگاه الزهراء(س)، تهران ۱۳۷۹.

_____، چکیده پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد ۱۳۷۶، دانشگاه الزهراء(س)، تهران ۱۳۷۷.

_____، چکیده پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد ۱۳۷۵، دانشگاه الزهراء(س)، تهران ۱۳۷۶.

معرفت، حمیده، چکیده‌های پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد رشته آموزش زبان ...، پژوهش زبان‌های خارجی، شماره ۶، دانشکده زبان‌های خارجی، دانشگاه تهران ۱۳۷۸.

Bercovitch, Sacvan, ed., 58.. *The Cambridge History of American Literature*.
Cambridge: Cambridge University Press.

Drabble, Margaret, ed., 1990. *The Oxford Companion to English Literature*.
Oxford: Oxford University Press.

Goodman, Roland A., ed., 1962. *Plot Outlines of 100 Famous Novels: The First Hundred, A Guide to the World's Great Masterpieces*. New York: Dolphin Books, Doubleday & Company, Inc.

